

ЕПІДЕМІОЛОГІЯ МОЗКОВИХ ІНСУЛЬТІВ СЕРЕД ДОРΟΣЛОГО НАСЕЛЕННЯ М. КИЄВА У ДОВОЄННИЙ ПЕРІОД ТА ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Прокопів Марія Мирославівна
Д.мед.н., професор
Окунєва Стела-Марія Сергіївна
Аспірант
Національний медичний університет
імені О. Богомольця, м. Київ, Україна
prokopivmm@gmail.com

Вступ. Судинні захворювання головного мозку на сьогодні являються актуальною медико-соціальною проблемою, оскільки вони є ведучими в структурі захворюваності, інвалідизації та смертності населення в більшості розвинених країн світу (Kim A.S., Johnson S.C., 2011; Vinychuk SM, Fartushna OYe., 2018; ВООЗ, 2014). Щорічно у США реєструється понад 800 тис. інсультів, у країнах об'єднаної Європи – 1,75 млн. (Wolfe C., 2000). Згідно з даними ВООЗ, інсульт щорічно вражає у світі близько 20 млн. людей, з яких 5 млн. помирає внаслідок інсульту (ВООЗ, 2019). З 15 млн., які виживають, приблизно третина пацієнтів стає інвалідами внаслідок інсульту і потребує сторонньої допомоги у повсякденному житті (Bogouslavsky J., Auri J., Kimura J., 2003). Кожні дві секунди в когось у світі трапляється інсульт (Fartushna OYe, Vinychuk SM., 2014). Поширеність мозкових інсультів збільшується в основному за рахунок країн, що розвиваються (GBD, 2016). В Україні за рік реєструється близько 100 тис. мозкових інсультів, серед яких 40 тис. закінчується летально, а показник смертності перевищує відповідні показники розвинених країн Європи (Fartushna OYe, Vinychuk S.M., 2017).

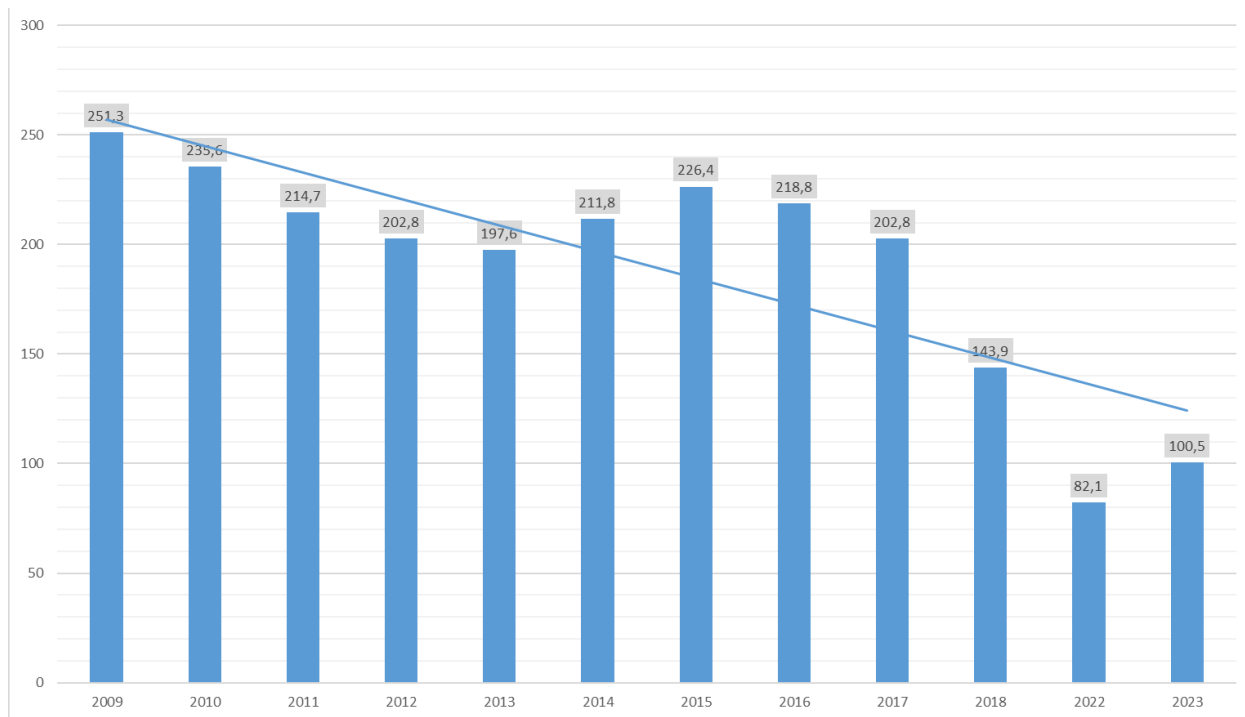
Мета: Дослідити епідеміологію мозкових інсультів серед дорослого населення м. Києва у довоєнний період та під час воєнного стану.

Матеріали та методи. *Матеріали:* дані галузевої статистичної звітності щодо захворюваності дорослого населення м. Києва за період 2009-2023 рр. в розрахунку на 100 тис. дорослого населення міста. *Методи:* медико-статистичний, графічний, структурно-логічного аналізу.

Результати. Ретроспективний аналіз цього показника виявляв позитивну динаміку у 2009-2018 роках. Так, у 2009 р. захворюваність склала 251,3 на 100 тис. Уже в 2016р. вона знизилася та склала 218,8 з відхилення цього показника у порівнянні до минулого року – 3,35. Надалі вона теж поступово знижувалася і у 2018р. становила 143,9; тобто скоротилася у 1,7 рази ($p \leq 0,05$). Слід зазначити, що самий високий щорічний рівень скорочення показника захворюваності населення на мозкові інсульти (МІ) зареєстровано за останні 2 передвоєнні роки (нагадуємо, що ми виключили з дослідження показники 2019-2021рр., під час яких в країні також була оголошена пандемія COVID-19). Таке достовірне скорочення показника захворюваності дорослого населення м. Києва на мозкові інсульти можна пояснити значним посиленням профілактичної роботи серед населення у місті. Хочемо також відмітити що цей показник у столиці був майже вдвічі нижчим, ніж середнє його значення по Україні.

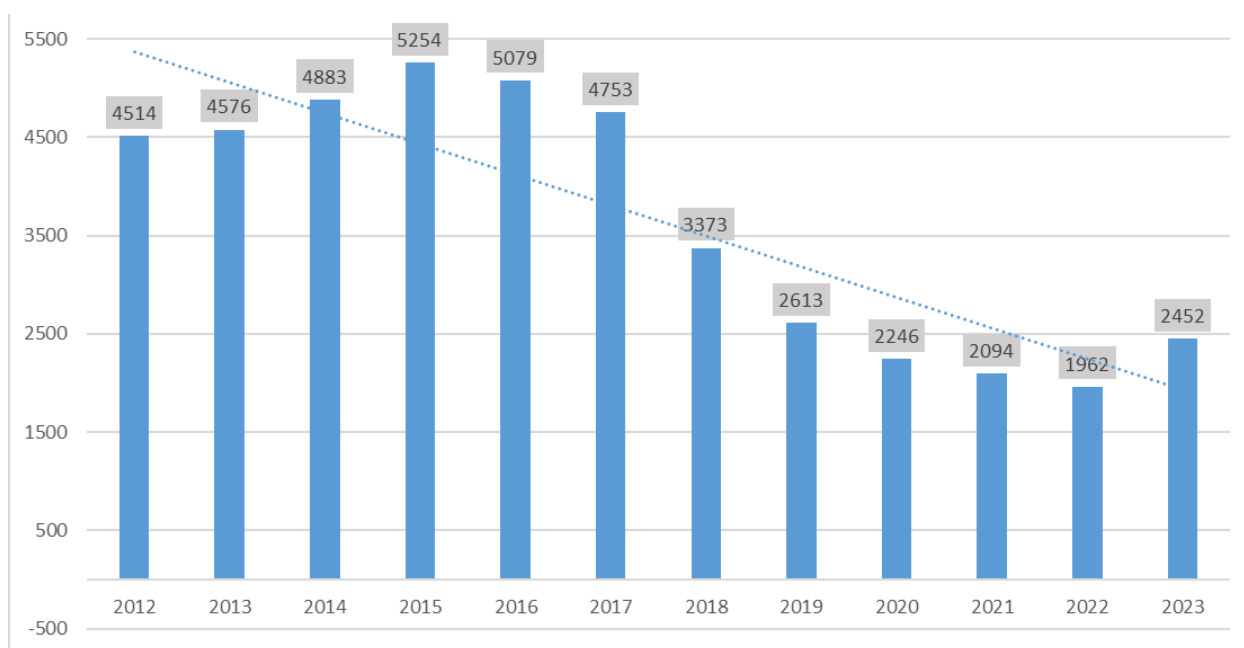
У перший рік війни захворюваність на МІ у місті була найнижчою за всі роки спостереження і склала 82,1 на 100 тис. дорослого населення. Разом з тим, у другий рік цей показник зріс на 22,4% і склав 100,5 на 100 тис населення (рис. 1).

Якщо співставити показник захворюваності на МІ з кількістю пролікованих первинних МІ у місті, то слід зазначити що їх кількість з 2012р. до 2015р поступово зростала. У той рік було зареєстровано 5264 випадки - найбільшу кількість за роки спостереження. В наступні роки відмічалася тенденція до їх зниження: у 2018р. було зареєстровано 3373 нових випадки, у 2019 – 2613, у 2020р. - 2246 та у перший рік війни - 1962. Разом з тим, у другий рік війни кількість випадків первинних МІ збільшилася і склала 2452 випадки (рис.2).

Рік	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2022	2023
м. Київ	251,3	235,6	214,7	202,8	197,6	211,8	226,4	218,8	202,8	143,9	82,1	100,5

Рис. 1. Динаміка показників захворюваності на мозкові інсульти дорослого населення в м. Києві за 2009-2023 роки

Рік	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2022	2023
м. Київ	4514	4576	4883	5254	5079	4753	3373	1962	2452

Рис. 2. Динаміка кількісного показника зареєстрованих первинних мозкових інсультів дорослого населення в м. Києві за 2012-2023 роки

Таким чином, аналіз епідеміологічних показників щодо захворюваності дорослого населення на ЦВХ та МІ у м. Києві за період 2009-2023 рр. показав позитивну динаміку у довоєнний період по зменшенню у 1,3 рази ($p < 0,05$) у 2018 р. порівняно до 2009 року при t критерії достовірності 26,89. На початку воєнних подій (дані за 2022 р.) показник знизився до 389,12 але у 2023 р. дещо зріс (дані за 2023 р.) та склав 403,4 на 100 тис. населення.

Висновки. Отримані результати дослідження вказують на негативний вплив війни проти російської військової агресії на захворюваність дорослого населення м. Києва на мозкові інсульти.